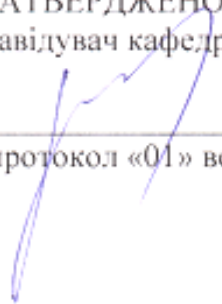

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ
Завідувач кафедри

Олексій ЗОРЯ
(протокол «01» вересня 2025 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО

освітньо-професійна програма	«Туризм»
спеціальність	242 Туризм і рекреація
галузь знань	24 Сфера обслуговування
освітній ступінь	бакалавр
факультет/інститут	факультет обліку та фінансів

Полтава
2025–2026 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни Туристичне країнознавство для 3 курсу здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Туризм спеціальності 242 Туризм та рекреація.

Мова викладання – державна.

Розробник:

Шевчук Сергій Миколайович, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри геоматики, землеустрою та планування територій, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму.

«01» вересня 2025 р.

Сергій ШЕВЧУК

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми «Туризм»

«01» вересня 2025 р.

Юрій ТЮТЮННИК

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Туризм та рекреація»

протокол від 01 вересня 2025 р. № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності

Олена ЄГОРОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів	5
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	3
Семестр	5
Лекції (годин)	32
Практичні (годин)	18
Самостійна робота (годин)	100
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів освіти систематизованих знань про туристичні ресурси та особливості використання туристичного потенціалу територій у туристично-рекреаційній діяльності, а також набуття фахових компетенцій у сфері країнознавства. Дисципліна спрямована на засвоєння теоретичних знань і розвиток практичних навичок комплексного аналізу туристичної індустрії країн і регіонів світу, оцінку їх туристичної привабливості та ознайомлення з головними туристичними центрами.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни є зміст шкільного курсу географії та дисципліни, які вивчалися раніше, а саме: Географія туризму та рекреації, Основи туризмознавства, Рекреалогія і курортна справа, Туристичне краєзнавство.

4. Компетентності

загальні:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

фахові:

ФК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки

професійної діяльності.

ФК 3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

ФК 5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

ФК 10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

ФК 12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести презентаційну роботу.

ФК 14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

5. Результати навчання

ПР 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПР 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПР 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

ПР 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ПР 13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПР 14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.	Визначати та класифікувати основні форми і види туризму (знання, розуміння).
	Пояснювати їхню роль у формуванні туристичних потоків (розуміння).
	Наводити приклади практичного застосування різних форм туризму у країнах світу (застосування).
ПР 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	Описувати структуру та функції рекреаційно-туристичного простору в різних країнах (знання, розуміння).
	Порівнювати моделі організації простору у різних макрорегіонах (аналіз).
	Обґрунтовувати доцільність використання окремих територій у туризмі (оцінювання).
ПР 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.	Характеризувати природні, культурно-історичні та соціально-економічні ресурси країн (знання, розуміння).
	Використовувати критерії оцінювання туристичної привабливості територій (застосування).
	Порівнювати туристичний потенціал різних макрорегіонів (аналіз).

Результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.	Визначати складові туристичного продукту країни чи регіону (знання).
	Інтерпретувати туристично-країнознавчу інформацію для створення турів (розуміння).
	Розробляти маршрути з урахуванням туристичного потенціалу країн і регіонів (застосування, синтез).
	Презентувати ідеї просування туристичного продукту (оцінювання).
ПР 13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.	Використовувати термінологію країнознавства в професійному спілкуванні (знання, застосування).
	Демонструвати навички міжкультурної комунікації у туристичній сфері (розуміння, застосування).
	Працювати в міжнародному середовищі з урахуванням культурних відмінностей (аналіз, синтез).
ПР 14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	Усвідомлювати значення культурного різноманіття для розвитку туризму (знання, розуміння).
	Розпізнавати культурні особливості різних народів та регіонів (розуміння).
	Інтерпретувати культурні традиції та адаптувати туристичні продукти з урахуванням відмінностей (застосування).
	Аргументувати важливість толерантності та мультикультурності у професійній діяльності (оцінювання).

6. Методи навчання і викладання

Словесні методи: лекція, розповідь, пояснення, бесіда. Наочні методи: ілюстрування, демонстрація. Практичні методи навчання: конспектування, вправи, практичні завдання, робота з навчально-методичною літературою. Пояснювально-ілюстративний метод. Частково-пошуковий метод. Метод проблемного викладу навчального матеріалу. Метод портфоліо. Інтерактивні методи: мозковий штурм, дискусії. Комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій та комп'ютерних програм.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ. Наукові основи туристичного країнознавства

Предмет, завдання та структура туристичного країнознавства. Специфіка країнознавства як складової туристичної науки та його значення для формування уявлення про туристичний простір світу. Джерела та інформаційна база туристичного країнознавства: наукова і навчальна література, статистичні дані, картографічні матеріали, ресурси міжнародних туристичних організацій, електронні бази даних та мультимедійні матеріали. Методи туристичного країнознавства: порівняльно-географічний, картографічний, культурологічний, статистичний, методи польових досліджень, а також сучасні цифрові технології (ГІС).

Тема 2. Країнознавство у сфері туризму

Основні країнознавчі чинники розвитку туризму: природно-географічні (клімат, рельєф, водні ресурси, природні ландшафти), історико-культурні (пам'ятки історії та культури, мистецтво, традиції, свята), соціально-економічні

(рівень розвитку економіки, інфраструктура, транспортна доступність), політико-правові (міжнародні відносини, візова політика, рівень безпеки). Практичне значення туристичного країнознавства у діяльності туроператорів і турагентів, у розробці туристичних маршрутів, оцінці конкурентоспроможності туристичного продукту, формуванні іміджу країни та підвищенні якості туристичного обслуговування.

Категорійний апарат: туристичний центр, дестинація, районування, туристичні ресурси, туристичні атракції, конкурентоспроможність. Система країнознавчої інформації: джерела, інформаційні бази, методи збору, обробки, аналізу інформації для цілей туризму. Туристичне країнознавство і маркетинг: роль іміджу, брендингу країни або регіону.

Тема 3. Туристична характеристика країни

Програма туристичного дослідження країни. Загальні відомості про країну: повна офіційна назва; географічне положення; територія та кордони. Природно-рекреаційні ресурси країни: рельєф; клімат; водні ресурси; рослинний і тваринний світ. Природоохоронні території (заповідники, національні парки); унікальні природні явища та об'єкти. Оцінка природно-рекреаційних ресурсів для розвитку певних видів туризму. Історико-культурні ресурси країни: коротка історична довідка. Основні історичні, археологічні, архітектурні пам'ятки; твори монументального мистецтва. Етнографічні особливості країни; фольклор, музеї. Соціально-економічні умови і ресурси: структура населення, трудові ресурси, рівень економічного розвитку країни, транспортна доступність території тощо. Характеристика туристичної галузі країни: етапи розвитку туризму в країні, туристична інфраструктура: органи управління туризмом, матеріально-технічна база, фірми туроператори та турагенти, центри підготовки кадрів. Динаміка турпотоків. Рекламно-інформаційне забезпечення розвитку туризму. Місце країни на міжнародному ринку туристичних послуг. Туристичне районування території країни, основні туристичні райони і центри країни, їх характеристика.

Тема 4. Туристично-країнознавча типологія країн світу

Особливості застосування типології у країнознавстві. Практичне значення типології країн світу. Типології країн світу.

Регіональний поділ світу в туризмі. Уявлення про регіональний поділ сучасного світу. Класифікації країн світу. Особливості й принципи районування в туризмі. Районоутворювальні чинники у туризмі. Огляд існуючих класифікацій та типологій туристичних країн (за географічним, економічним, культурним підходами). Порівняння типологій міжнародних організацій (наприклад, UNWTO) та наукових шкіл. Визначення типу країни для конкретного прикладу на основі набору критеріїв. Застосування типології у плануванні туристичного маркетингу, в оцінці конкурентоспроможності країн.

Туристичний імідж країни. Поняття «образ», «імідж», «бренд» країни: ієрархія, сутність, властивості та специфіка застосування. Функції та стани

туристичного іміджу країни. Методологічні основи створення туристичного іміджу країни. Механізми реалізації іміджевої політики.

Тема 5. Європейський туристичний макрорегіон

Загальна характеристика Європейського туристичного макрорегіону: межі, географічні, кліматичні, історичні та культурні особливості. Провідні країни Європи: Західна, Південна, Центральна, Східна – туристичні центри, основні види туризму, курортні райони. Туристична інфраструктура, транспортне сполучення, візова політика, культурна спадщина (об'єкти ЮНЕСКО, історичні міста). Сезонність, потоки туристів, міжнародна конкурентоспроможність країн Європи. Особливості розвитку екотуризму, культурно-пізнавального, гастрономічного, оздоровчого туризму. Проблеми та виклики: перенасиченість туристичних зон, вплив туризму на довкілля, підтримка сталого розвитку.

Туристично-рекреаційний потенціал Польщі. Географічне положення, площа, ландшафти, ріки та озера, клімат, рослинний і тваринний світ, населення, головні міста, політичний устрій, історія розвитку. Головні туристичні об'єкти країни, переважаючі види туризму. Транспортні перевезення. Гірськолижні курорти. Природоохоронні території, як центри екологічного туризму. Центри паломницького і релігійного туризму.

Тема 6. Близькосхідний туристичний макрорегіон

Загальна характеристика Близькосхідного туристичного макрорегіону: межі, географічні, кліматичні, історичні та культурні особливості. Провідні країни регіону: Саудівська Аравія, ОАЕ, Ізраїль, Йорданія, Катар, Єгипет – туристичні центри, основні види туризму (культурно-пізнавальний, релігійний, пляжний, діловий), курортні райони. Туристична інфраструктура, транспортне сполучення, візова політика, культурна спадщина (об'єкти ЮНЕСКО, історичні міста, релігійні центри). Сезонність, потоки туристів, міжнародна конкурентоспроможність. Особливості розвитку екотуризму, культурно-пізнавального, оздоровчого туризму. Проблеми та виклики: екстремальні кліматичні умови, вплив туризму на екосистеми, підтримка сталого розвитку.

Туристично-рекреаційна характеристика Єгипту. Географічне положення (Північна Африка, дельта Нілу, Синайський півострів), площа, рельєф (пустелі, долини річок, узбережжя), клімат, населення, головні міста, політичний устрій. Основні туристичні об'єкти: Каїр, Луксор, Асуан, піраміди, історичні пам'ятки, курорти Червоного моря. Види туризму: культурно-пізнавальний, релігійний, пляжний, круїзний по Нілу. Транспортні перевезення: авіа, автотранспорт, круїзні судна.

Тема 7. Південноазіатський туристичний макрорегіон

Характеристика Південної Азії: природно-географічні особливості, кліматичні пояси, біорізноманіття. Країни-приклади (Індія, Непал, Шрі-Ланка, Мальдіви) – туристичні атракції: гори, пляжі, пригодницький, релігійний і

культурний туризм. Організація інфраструктури, транспортні мережі, культура гостинності. Вплив соціально-економічних умов: рівень розвитку, доходи, доступність для туриста. Ризики: природні катаклізми, інфраструктурні обмеження, екологічні ризики, культурні бар'єри.

Характеристика Індії як провідної туристичної країни Південної Азії згідно програми країнознавчого дослідження. Туристичні райони: дельта та басейн річки Ганг із містами Делі, Варанасі, Калькутта; південне узбережжя з Ченнаї, Кочі, Мадурай; гірські райони Гімалаїв – Шимла, Маналі, Дарамсала; Раджастхан та пустеля Тар – Джайпур, Джодхпур, Джайсалмер; західне узбережжя з Гоа; східне узбережжя та Бенгальська затока – Пури, Конарк; острови Андаманські та Нікобарські.

Тема 8. Азіатсько-Тихоокеанський туристичний макрорегіон

Загальна характеристика Азіатсько-Тихоокеанського туристичного макрорегіону: межі, географічні, кліматичні, історичні та культурні особливості. Провідні країни: Китай, Японія, Південна Корея, Таїланд, Індонезія, Австралія – туристичні центри, основні види туризму (культурно-пізнавальний, екотуризм, пляжний, пригодницький, діловий), курортні райони. Туристична інфраструктура, транспортне сполучення, візова політика, культурна спадщина (об'єкти ЮНЕСКО, історичні міста, національні парки). Сезонність, потоки туристів, міжнародна конкурентоспроможність. Особливості розвитку екотуризму, культурно-пізнавального, гастрономічного, спортивного туризму. Проблеми та виклики: природні катастрофи, перевантаженість курортів, охорона біорізноманіття.

Австралія. Океанія. Нова Зеландія. Туристична характеристика островів Меланезії, Мікронезії та Полінезії. Рекреаційні ресурси розвитку туризму. Оцінка потенціалу розвитку туризму в регіоні. Сучасний стан та проблеми розвитку туризму у Тихоокеанічному регіоні.

Туристично-рекреаційний потенціал Японії. Географічне положення, площа, рельєф (гори, вулкани, узбережжя), клімат, рослинний і тваринний світ, населення, головні міста, політичний устрій. Основні туристичні об'єкти: Токіо, Кіото, храми, національні парки, гірськолижні курорти. Види туризму: культурно-пізнавальний, оздоровчий, гірськолижний, морський. Транспортні перевезення: авіа, швидкісні поїзди, порти.

Тема 9. Американський туристичний макрорегіон

Загальна характеристика Американського туристичного макрорегіону: межі, географічні, кліматичні, історичні та культурні особливості. Країни Північної Америки: Канада, Мексика. Країни Центральної Америки: Куба. Країни Південної Америки: Бразилія, Аргентина. Туристичні центри, основні види туризму (культурно-пізнавальний, екотуризм, пляжний, пригодницький, діловий), курортні райони. Туристична інфраструктура, транспортне сполучення, візова політика, культурна спадщина (об'єкти ЮНЕСКО, історичні міста, природні пам'ятки). Сезонність, потоки туристів, міжнародна

конкуренентоспроможність. Особливості розвитку екотуризму, культурно-пізнавального, оздоровчого туризму. Проблеми та виклики: екологічні загрози, перевантаженість національних парків, підтримка сталого розвитку.

Характеристика Сполучених Штатів Америки як провідної туристичної країни американського регіону. Географічне положення, площа, рельєф (гори, рівнини, річки), клімат, рослинний і тваринний світ, населення, головні міста, політичний устрій. Основні туристичні об'єкти: Нью-Йорк, Лос-Анджелес, Гранд-Каньйон, національні парки, пляжі Флориди. Види туризму: культурно-пізнавальний, пригодницький, пляжний, гірськолижний, діловий. Транспортні перевезення: авіа, залізниця, автомобільний транспорт.

Тема 10. Африканський туристичний макрорегіон

Загальна характеристика Африканського туристичного макрорегіону: межі, географічні, кліматичні, історичні та культурні особливості. Провідні країни: Південна Африка, Марокко, Кенія, Танзанія, Намібія – туристичні центри, основні види туризму (сафарі, пляжний, культурно-пізнавальний, пригодницький), курортні райони. Туристична інфраструктура, транспортне сполучення, візова політика, культурна спадщина (об'єкти ЮНЕСКО, історичні міста, національні парки). Сезонність, потоки туристів, міжнародна конкурентоспроможність. Особливості розвитку екотуризму, культурно-пізнавального, оздоровчого туризму. Проблеми та виклики: нестабільність політичної ситуації, охорона природних ресурсів, підтримка сталого розвитку.

Туристично-рекреаційний потенціал Південної Африки. Географічне положення, площа, рельєф (гори, плоскогір'я, узбережжя), клімат, рослинний і тваринний світ, населення, головні міста, політичний устрій. Основні туристичні об'єкти: Кейптаун, Йоганнесбург, національні парки (Крюгер), виноробні регіони, пляжі. Види туризму: культурно-пізнавальний, сафарі, пляжний, екотуризм, пригодницький. Транспортні перевезення: авіа, автомобільний транспорт, залізниця.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	пр	с.р.
Тема 1. Вступ. Наукові основи туристичного країнознавства	14	4	-	10
Тема 2. Країнознавство у сфері туризму	14	4	-	10
Тема 3. Туристична характеристика країни	14	4	-	10
Тема 4. Туристично-країнознавча типологія країн світу	18	4	4	10
Тема 5. Європейський туристичний макрорегіон	18	4	4	10
Тема 6. Близькосхідний туристичний макрорегіон	16	4	2	10
Тема 7. Південноазіатський туристичний макрорегіон	14	2	2	10
Тема 8. Азіатсько-Тихоокеанський туристичний макрорегіон	14	2	2	10
Тема 9. Американський туристичний макрорегіон	14	2	2	10

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	пр	с.р.
Тема 10. Африканський туристичний макрорегіон	14	2	2	10
Усього годин	150	32	18	100

8. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин 242ТР бд 2023
Тема 4. Туристично-країнознавча типологія країн світу <i>Практична робота № 1 Туристична карта світу.</i>	4
Тема 5. Європейський туристичний макрорегіон <i>Практична робота № 2 Туристична характеристика країн Європи.</i>	4
Тема 6. Близькосхідний туристичний макрорегіон <i>Практична робота № 3 Туристична характеристика країн Близького Сходу.</i>	2
Тема 7. Південноазіатський туристичний макрорегіон <i>Практична робота № 4 Туристична характеристика країн Південної Азії.</i>	2
Тема 8. Азіатсько-Тихоокеанський туристичний макрорегіон <i>Практична робота № 5 Туристична характеристика країн Східної Азії, Австралії та Океанії.</i>	2
Тема 9. Американський туристичний макрорегіон <i>Практична робота № 6 Туристична характеристика країн Америки.</i>	2
Тема 10. Африканський туристичний макрорегіон <i>Практична робота № 7 Туристична характеристика країн Африки.</i>	2
Разом	18

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин 242ТР бд 2023
Тема 1. Вступ. Наукові основи туристичного країнознавства <i>Самостійна робота № 1 Сучасні методи дослідження туристичного простору світу</i>	10
Тема 2. Країнознавство у сфері туризму <i>Самостійна робота № 2 Чинники формування туристичної привабливості країни</i>	10
Тема 3. Туристична характеристика країни <i>Самостійна робота № 3 Оцінка туристичного потенціалу країни</i>	10
Тема 4. Туристично-країнознавча типологія країн світу <i>Самостійна робота № 4 Типологія туристичних країн: порівняльне дослідження та формування іміджу дестинації</i>	10
Тема 5. Європейський туристичний макрорегіон <i>Самостійна робота № 5 Польща як приклад багатофункціонального туристичного простору</i>	10

Назва теми	Кількість годин 242ТР бд 2023
Тема 6. Близькосхідний туристичний макрорегіон <i>Самостійна робота № 6 Єгипет як світовий «магніт» туристів</i>	10
Тема 7. Південноазіатський туристичний макрорегіон <i>Самостійна робота № 7 Індія: синтез культури, релігії та природних ресурсів у розвитку туризму</i>	10
Тема 8. Азіатсько-Тихоокеанський туристичний макрорегіон <i>Самостійна робота № 8 Японія: сучасність і традиції у формуванні туристичного продукту</i>	10
Тема 9. Американський туристичний макрорегіон <i>Самостійна робота № 9 США як мультидестинація: національні парки, мегаполіси та пляжі</i>	10
Тема 10. Африканський туристичний макрорегіон <i>Самостійна робота № 10 Марокко: сафари, історія та пляжі як фактори туристичної привабливості</i>	10
Разом:	100

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом виконання завдань самостійної роботи здобувачами вищої освіти.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Теми	Форми контролю
ПР 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.	Т 1 - 10	усний і письмовий контроль (виконання завдань на практичних заняттях, виконання контрольної роботи, виконання завдань самостійної роботи, усний екзамен)
ПР 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	Т 1 - 10	усний і письмовий контроль (виконання завдань на практичних заняттях, виконання контрольної роботи, виконання завдань самостійної роботи, усний екзамен)
ПР 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	Т 2 - 10	усний і письмовий контроль (виконання завдань на практичних заняттях, виконання контрольної роботи, виконання завдань самостійної роботи, усний екзамен)
ПР 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.	Т 5- 10	усний і письмовий контроль (виконання завдань на практичних заняттях, виконання контрольної роботи, виконання завдань самостійної роботи, усний екзамен)
ПР 13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.	Т 1 - 10	усний і письмовий контроль (виконання завдань на практичних заняттях, виконання контрольної роботи, виконання завдань самостійної роботи, усний екзамен)
ПР 14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	Т 2 - 10	усний і письмовий контроль (виконання завдань на практичних заняттях, виконання контрольної роботи, виконання завдань самостійної роботи, усний екзамен)

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є: екзамен.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Контрольна робота	Екзамен	Разом
Тема 1. Вступ. Наукові основи туристичного країнознавства	-	3			3
Тема 2. Країнознавство у сфері туризму	-	3			3
Тема 3. Туристична характеристика країни	-	3			3
Тема 4. Туристично-країнознавча типологія країн світу	5	3	5		13
Тема 5. Європейський туристичний макрорегіон	10 (5+5)	3			13
Тема 6. Близькосхідний туристичний макрорегіон	5	3			8
Тема 7. Південноазіатський туристичний макрорегіон	5	3			8
Тема 8. Азіатсько-Тихоокеанський туристичний макрорегіон	5	3			8
Тема 9. Американський туристичний макрорегіон	5	3			8
Тема 10. Африканський туристичний макрорегіон	5	3	5		13
Екзамен				20	20
Разом	40	30	10	20	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Бали	Критерії оцінювання
5	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене у повному обсязі, звіт роботи не містить неточностей, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні
4	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить незначні неточності, що дає можливість оцінити

Бали	Критерії оцінювання
	формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за достатнім критерієм
3	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить незначні неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за середнім критерієм
2	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за низьким критерієм
1	відсутність результатів, отриманих у ході проведення практичної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
0	здобувач вищої освіти був відсутній на практичній роботі чи не надав результатів її виконання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
3	Завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача, має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; користується широким арсеналом засобів доказу власної думки; розв'язує складні проблемні завдання як навчального, так і практичного характеру; має здібності системно-наукового аналізу та прогнозування явищ; уміє створювати та розв'язувати проблеми.
2	Завдання виконані повністю, але з деякими огріхами, самостійно здійснює інформаційний пошук і володіє способами систематизації інформації; здатний до самостійного опрацювання навчального матеріалу; у власній аргументації використовує загально-відомі докази, виконує дослідницькі завдання, але потребує консультації викладача; робить висновки і приймає рішення у складних ситуаціях після консультації з викладачем; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності.
1	Завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; наводить аргументи, робить необхідні висновки; може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних навчальних ситуаціях.
0	Необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією; виявляє вміння користуватися бібліотекою, однак не докладает зусиль для пошуку необхідної інформації; не має навичок працювати з джерельною базою; необхідні практичні вміння і навички не сформовані.

Шкала та критерії оцінювання контрольної роботи

Бали	Критерії оцінювання
5	Здобувачем надана повна відповідь у письмовій формі (не менше 90% потрібної інформації)
4	Здобувачем надана достатньо повна відповідь у письмовій формі (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
3	Здобувачем надана неповна відповідь у письмовій формі (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки)

2	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації)
1	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 15% потрібної інформації)
0	Здобувач освіти відсутній на контрольній роботі

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Теоретичне питання № 1	6	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	4	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхнєве засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
Теоретичне питання № 2	7	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3-4	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхнєве засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
Теоретичне питання № 3	7	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
	5	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3-4	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхневе засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
Всього (максимальна)		20

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено у процесі реалізації навчальної дисципліни

Персональні комп'ютери із доступом до мережі Інтернет (Wi-Fi), мультимедійне обладнання (проектор, екран), інтерактивна дошка. Платформа Google Workspace for Education пакет Fundamentals. Офісний пакет Microsoft 365. Операційна система Windows, веббраузери. Карти, атласи. Електронний репозитарій ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua/>), автоматизована система управління ПДАУ (АСУ ПДАУ) (<https://asu.pdau.edu.ua/>), електронне освітнє середовище на платформі LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua/>).

13. Політика вивчення навчальної дисципліни

1. Щодо термінів виконання та перескладання: практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це деканат, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Декан факультету своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання підсумкового контролю відбувається за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує декан факультету за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

2. Щодо академічної доброчесності: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

3. Щодо відвідування занять: навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

4. Щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

5. Щодо оскарження результатів оцінювання: після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Доценко А. І. Туристичне країнознавство. Київ : Університет «Україна», 2022. 148 с.
2. Мальська М.П., Гамкало М.З., Бордун О.Ю. Туристичне країнознавство. Європа : навч. посібник. 2-ге вид., Київ: Центр учбової літератури, 2021. 224 с.
3. Мальська М.П., Гамкало М.З., Бордун О.Ю. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія.: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 184 с.
4. Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. Київ : Олді плюс, 2020. 808 с. 5. Уварова Г.Ш., Мелько Л.Ф. Туристичне країнознавство: навч. посіб. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2022. 410 с.

Допоміжні

1. Блій Г. Де, Муллер П. Географія: світи, регіони, концепти / Пер. з англ. ; Передм. та розд. «Україна» О. Шаблія. Київ, 2004. 856 с.
2. Вишневська О. О., Парфіненко А. Ю, Сідоров В. І. Туристичне країнознавство : підручник. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2011. 594 с.
3. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С., Ганич Н. М. Країнознавство: теорія та практика. Підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 528 с.
4. Монастирський В. Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу : навч. посібник. ННВК «АТБ». Львів, 2022. 200 с.
5. Парфіненко А. Ю. Туристичне країнознавство. Навчальний посібник. Харків: Бурун-книга, 2009. 288 с.
6. Семенов, В. Ф. Туристичне країнознавство : навч. посіб. / В. Ф. Семенов, О. В. Дишкантюк, В. Д. Олійник ; за ред. В. Ф. Семенова ; Одес. нац. екон. ун-т . 2-е вид., допов., випр. Херсон : Вид. Грінь Д.С., 2013. 392 с.
7. Устименко Л. М., Булгакова Н. В. Туристичне країнознавство : практикум. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 48 с.
8. Шевчук С., Вовк С., Цуркан І. Організація функціонування спеціалізованих туристичних дестинацій в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-116>.
9. Romanenko Y. O., Voiko V. O., Shevchuk S. M., Varabanova V. V., Karpinska N. V. Rural development by stimulating agro-tourism activities. *International Journal of Management*. Volume 11, Issue 4, April 2020. Pp. 605–613
10. Shevchuk S., Buntova N., Shevchenko O., Biriukova Y., Timeychuk A. Interactive Technologies of Brand Formation of Territories for their Promotion in the Market of Tourist and Hotel Services. *Economic Affairs*, 2023. 68(01s). Pp. 123-132.
11. Verhun A., Buntova N., Boretska N., Borysova O., Shevchuk S. Digital Tools for the Development of the Hospitality and Tourism Industry in the Context of a Digitized Economy. *Economic Affairs*. 2022, 67(4). Pp. 869–876

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. ЮНЕСКО. Офіційний сайт. URL: <https://www.unesco.org/en>
2. CIA World Factbook. URL: <https://www.cia.gov/the-world-factbook>

3. Lonely Planet. URL: <https://www.lonelyplanet.com>
4. National Geographic Travel. URL: <https://www.nationalgeographic.com/travel>
5. UNWTO. Destination Management Organizations. URL: <https://www.unwto.org>

Ресурси для неформальної / інформальної освіти

1. Країнознавство. Університет «Україна». URL: <https://courses.uu.ua/product/krainoznavstvo>
2. Навчальний онлайн курс «Туристичні гіди». Академія NTO.UA. URL: <https://academy.nto.ua/main.html>
3. Онлайн-курси менеджера з туризму від «Поїхали з нами». URL: <https://www.pochalisnami.ua/ua>